

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

AZ ÉLELMISZERLÁNC-FELÜGYELET INTÉZKEDÉSEI A HAMISÍTÁS (FEKETEGAZDASÁG) VISSZASZORÍTÁSÁRA

dr. Süth Miklós
országos főállatorvos
szakállamtitkár

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

1895. ÉVI XLVI. TÖRVÉNYCIKK A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNYEK, TERMÉKEK ÉS CZIKKEK HAMISÍTÁSÁNAK TILALMAZÁSÁRÓL

- „1. § A mezőgazdasági termények, termékek és **czikkek, jelesül: tej és tejtermékek, állati és növényi zsirok, zsiradékok, olajnemüek, továbbá gabona-, liszt- és az ebből készült tésztaemüek, méz, paprika, általában vető- és fűmagvak, abraktakarmány és trágyanemüek** hamisítása, valamint a hamisítottak forgalomba hozatala tilos.
- A földmivelésügyi minister felhatalmaztatik, **hogy ha a jelen törvényben említett termények, termékek és czikkeken kívül a mezőgazdaság érdekében egyéb termékek, termények vagy czikkek hamisításának tilalmazása válnék szükségessé, ezek iránt rendeleti uton intézkedhessék; de ezen rendeleti intézkedéseiről kétévenként jelentést tartozik terjeszteni a képviselőház elé.**”

1895. ÉVI XLVI. TÖRVÉNYCIKK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- „2. § Mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítása alatt az **1. §-ban** felsoroltaknak minden utánzása, vagy olynemű megváltoztatása értendő, mely a fogyasztó közönséget, vagy a vevőt **a termény, termék vagy cikk** eredete, összetétele vagy minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.
- 3. § Kihágást követ el, és a mennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki:
 - **a) mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy** cikkeket hamisít;
 - **b) hamisításra alkalmas anyagokat e célra hirdet vagy e célra hoz** forgalomba;
 - **c) hamisított mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy** cikkeket forgalomba hoz.
 - **d) mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy** cikkeket, habár azok nem is hamisítottak, oly elnevezés alatt vagy oly megjelöléssel árul, illetve hoz forgalomba, mely azokat természetök és származásuk szerint valósággal meg nem illeti.”

ÉLELMISZERLÁNC-HAMISÍTÁS

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- az élelmiszerlánc valamely területén jelentkező tudatos jogsértési tevékenység, amely megnyilvánulhat
 - **Hamisításban**
 - **Illegális anyagok előállításában, felhasználásában**
 - **Legális termékek illegális forgalmazásában,**
- összességében a vonatkozó jogszabályok kikerülésével megvalósuló egyedi cselekmények vagy azok összessége
- **Minden ponton, ahol gazdasági érdekek megalapozzák, potenciálisan hamisítással kell számolni.**

ÉLELMISZERLÁNC-HAMISÍTÁS

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- **A hamisítás rejtett és általában szofisztikált módon zajlik.**
- **Gyakran csak hamisításra utaló jelzések vannak, amelyeket az ellenőrzést koordináló egység kell, hogy célzottan elemezzen, értékeljen és szükség szerint önmaga is nyomozzon.**
- **A kereskedelem nemzetközivé válásával a tagországok közötti együttműködésnek fokozódására is fókuszálni kell, hiszen gyakran (tag)országokként szétválik a hamisítás végzése és az értékesítés helye.**
- **A kockázatbecslési elemzésekhez figyelembe veendő legfontosabb szempontok:**
 - árverseny,
 - helyettesítő anyagok,
 - tiltott anyagok,
 - azon területek ahol hirtelen nagy piaci igény lép fel
 - azon területek ahol a folyamatok a háttérben működhetnek

ÉLELMISZERLÁNC-HAMISÍTÁS

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- **A hamisításokban közrejátszó faktorok**
 - a felderítés valószínűsége
 - a szankció súlya a lehetséges profithoz viszonyítva
 - a megnevezés és megszegyenítés lehetősége, (mindösszesen nyilvánosságra hozatal) valószínűsége
- **A hamisítások összességében az alábbiak következményei, konzekvenciái lehetnek**
 - fizikai lehetőségek
 - gazdasági kísértés
 - elégtelen védelmi/védekező faktorok
- **Az ellenőrző hatóságok szerepe**
 - gazdasági kísértések azonosítása
 - a jogsértés valószínűségének meghatározása
 - megfelelő megelőző, és „orvosló” intézkedések alkalmazása

ELŐZMÉNYEK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Alapvető és Új Társadalmi prioritások:

- a lakosság életminőségének és ellátásának javítása;**
- az anyagi és szociális biztonság megteremtése;**
- fenntartható fejlődés biztosítása;**
- az egészséges környezet fenntartása és védelme;**
- az egészséges élelmiszerek és az biztonságos élelmiszer**

FELADATOK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság munkája során felügyeli:

- **a növényi és állati eredetű alapanyagok és azok feldolgozását;**
- **termésnövelő, növényvédelmi és állatgyógyászati készítmények használatát;**
- **a széles körben fogyasztott stratégiai cikkek, élelmiszerek előállítását;**
- **illetve mindezek forgalmazását;**

AZ ÉLELMISZER-BIZTONSÁGBAN MEGJELENŐ HAMISÍTÁSI FORMÁK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- I. A visszaélésekkel leginkább érintett iparágak, és a visszaélések leggyakoribb formái:
- **Élelmiszeriparban: védjegyek és földrajzi árujelzők bitorlása, árujelzők hamisítása, fogyasztó megtévesztése, áru hamis megjelölése, minőség hamis tanúsítása, rossz minőségű termék forgalomba hozatala**
 - **Gyógyászati készítmények, növényvédő szerek iparága: hamisított vagy utánzott termék, átcsomagolás, átcímkezés stb.**

AZ ÉLELMISZER-BIZTONSÁGBAN MEGJELENŐ HAMISÍTÁSI FORMÁK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

I. Példák hamisításra:

- **Nem az eredeti gyártó terméke, de a név hasonló (márkanévet utánzó hangzás)**
- **Nem az eredeti hatóanyagot vagy készítményt árusítanak hamisított csomagolásban**
- **Eredeti csomagolóanyagot használnak de nem a gyártó cég termékével töltenek meg**
- **Az eredeti terméket újracsomagolják más országban, engedély nélkül, más néven árusítják**

A FEKETE KERESKEDELEM MOTIVÁCIÓS TÉNYEZŐI

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Nagy piac *(Az EU éves növényvédőszer-forgalma lényegesen meghaladja a 2 ezer milliárd Ft-ot)*

Magas fejlesztési költségek *(évente közel 200 milliárd Ft-ot fordítanak a fejlesztésre)*

Magas adminisztrációs költség *(egy hatóanyag uniós engedélyezése kb. 100 millió Ft-ba kerül)*

Idő *(egy termék kifejlesztése és engedélyeztetése a piacra kerüléséig 10-15 évet igényel, mely idő alatt az elmaradt piaci bevétel okoz veszteséget)*

LEGGYAKORIBB JOGSÉRTÉSEK

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- Engedély nélküli előállítás forgalmazás és felhasználás;
- Védjegybitorlás, áru megtévesztő és hamis megjelölése;
- Hiányos, vagy engedélytől eltérő címke és csomagoló anyag használata vények, vizsgálati bizonylatok, certifikációk hamisítása;
- Előírt beltartalmi, minőségi paraméterek tudatos megsértése,
- Értéktelen, esetleg veszélyes anyag bekeverése (pl. fűszerpaprika-botrány);
- Olcsóbb import áruk hazai terméként történő forgalmazása;
- Számla nélküli kereskedelem;
- A terméken jelölt osztály követelményeit nem kielégítő gyengébb minőségű termékek árusítása;
- A megengedett határértéket meghaladó vagy nem megengedett szermaradékot, egyéb toxikus vegyi illetve szennyező anyagot tartalmazó termékek forgalomba hozatala.

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Egy lakóingatlan alagsori helységeiben állategészségügyi és takarmányforgalmazási jogszabályokat megsértve több száz kilógrammnyi **állateledelt** engedély nélkül forgalmaztak, átcsomagoltak és címkéztek, illetve hamisítottak.

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

A melamin ügy

**Növényi fehérjekoncentrátumok kontra MELAMIN;
a hamis fehérje pótlás újabb eszköze,
és nyomkövetése az analitika eszközeivel**

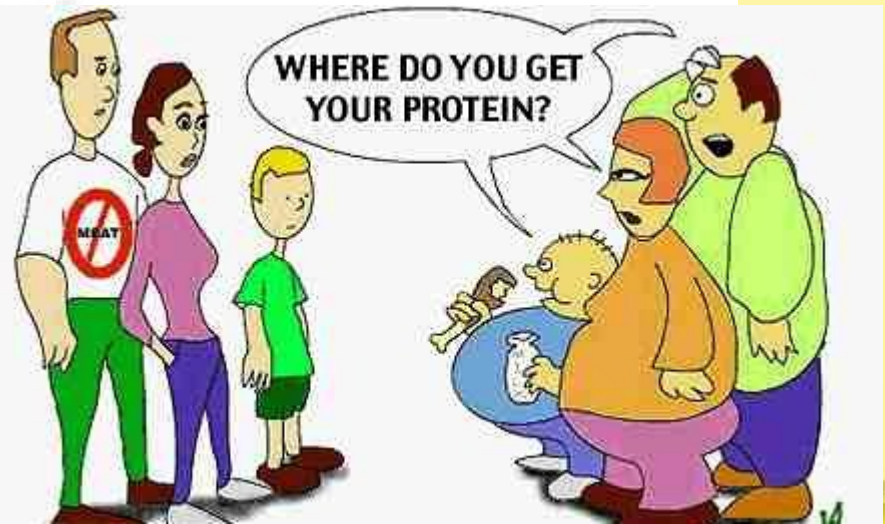

Fehérje pótlás

**Növényi fehérjekoncentrátumok
(rizs, burgonya, kukorica glutén, burgonya glutén)**

**A drágább szója,
Takarmányok esetében
a részben tiltott állati fehérje
kiváltása**

MELAMIN – ÁLLATI TAKARMÁNYBAN 2006-TÓL

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

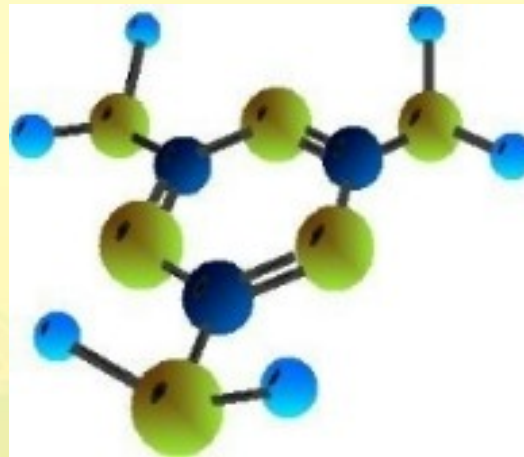
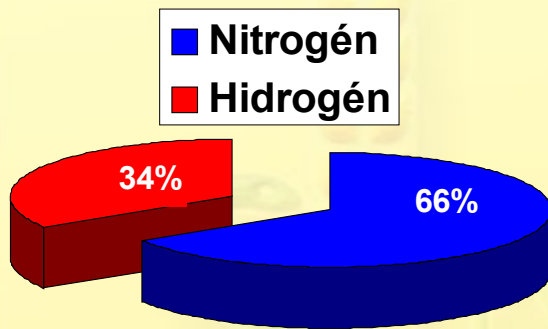

MI A MELAMIN?

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Szerves bázis

IUPAC név: 1,3,5-Triazin-2,4,6 triamin

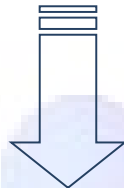
Vízben,
egyéb oldószerekben
rosszul oldódik

**Műanyag, műgyanta gyártás alapanyaga
alkotórésze a műtrágyáknak és növényvédőszernek**

**A nem-fehérje természetű nitrogénpótlás
egyik lehetséges ILLEGÁLIS eszköze!**

Amikor már „hátradóltünk” azzal
hogy a „melamin ügy” már nem ügy

Megérkezett Spanyolországból
egy kínai eredetű „Agrofish” nevű koncentrátum
amely
10000 mg/kg felett tartalmazott melamint!

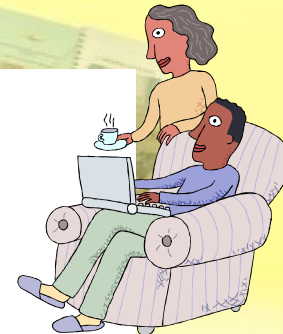

FEED

VERY URGENT - TRES URGENT
ALERT NOTIFICATION: 2007.0518

ORIGINAL NOTIFICATION

**SUBJECT: MELAMINE IN FEED
CONCENTRATE FROM SPAIN**

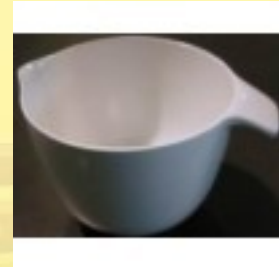

MELAMIN

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

中國製造
MADE IN
CHINA

MÉZ

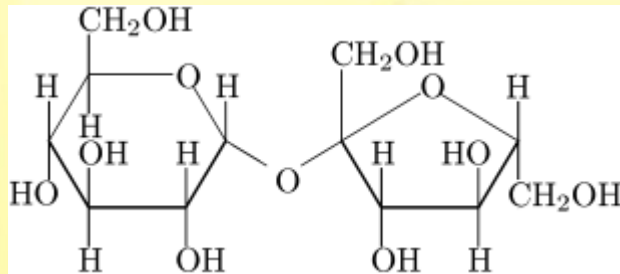
CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

A MÉZ ELŐÁLLÍTÁSÁNAK MÉHEN KÍVÜLI „TECHNOLÓGIÁJA”

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

Hozzáadás

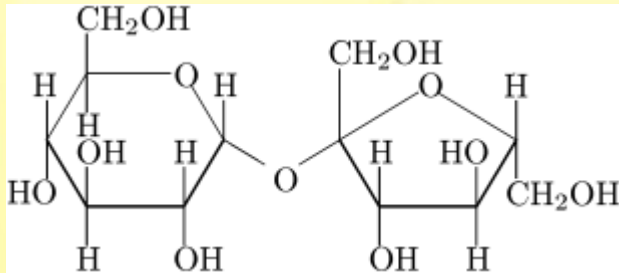

Szacharóz
(répacukor)

szacharóz tartalom alapján könnyen kimutatható!

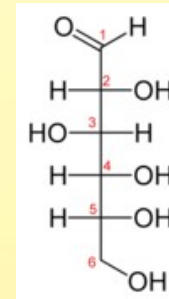
A MÉZ ELŐÁLLÍTÁSÁNAK MÉHEN KÍVÜLI „TECHNOLÓGIÁJA”

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

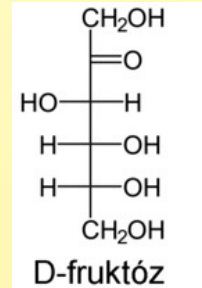

Szacharóz
(répacukor)

Invertáz enzim

glukóz

fruktóz

**Ha a hozzáadott enzim mennyiségét rosszul
számítják ki, a szacharóz tartalom alapján
könnyen kimutatható!**

ÚJ JOGSZABÁLYOK AZ ÉLELMISZERLÁNCBAN

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- **Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény**
- **A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény**
- **A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény**
- **A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XLII. törvény**

AZ ÉLELMISZERLÁNC-FELÜGYELETI TÖRVÉNY CÉLJA, RENDSZERE

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

- ❖ **2008. szeptember 1-től hatályos az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény.**
- ❖ **Lánc szemlélet: a „szántóföldtől az asztalig” elv szerint nem választhatók szét egymástól a**
 - **talajvédelem,**
 - **növény-egészségügy, - növényvédelem,**
 - **takarmányozás,**
 - **állat-egészségügy, állatgyógyászat,**
 - **élelmiszer-biztonság, élelmiszer-minőség**

alapvető kérdései.

- ❖ **A törvény több törvényt hatálytalanít, és teremt egységes szemléletű megközelítést:**
 - **a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény**
 - **a takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról szóló 2001. évi CXIX. törvény**
 - **az állat-egészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény**
 - **az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény**

KÜLÖNÖS KOCKÁZATÚ TERMÉKEK (KKT) MUNKACSOPORTJA

CENTRAL SERVICE FOR PLANT PROTECTION AND SOIL CONSERVATION REGULATORY DIVISION

FVM,

Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ,

Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal

Országos Tisztifőorvosi Hivatal,

Országos Gyógyszerészeti Intézet,

Magyar Szabadalmi Hivatal,

Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete,

Növényvédőszer-gyártók és Importőrök Szövetsége
Egyesület,

Növényvédő szer Kereskedők Szakmai Egyesülete

JAVASLATOK, TOVÁBBI FELADATOK

Általános feladatok:

- A Különös Kockázatú Termékek munkacsoport munkájának folytatása, figyelemmel a Nemzeti Stratégiában megfogalmazott intézkedési tervre,

- Éltv. alapján a végrehajtási rendeletek megalkotása

❖ Feladatok az élelmiszeripar területén:

- kommunikációs kampány szervezése,

- jogsegélyszolgálat felállítása, működtetése,

- hatósági szakemberek oktatása, továbbképzése,

- statisztikák készítése,

- adatbázis kiépítése.

❖ Állatgyógyászati készítmény, növényvédőszer ipar területén:

- Joggyakorlat felülvizsgálata, jogszabályok módosítása (párhuzamos behozatal, átcsomagolás stb.)

- Szorosabb együttműködés kialakítása a társhatóságokkal (nyomozóhatóságokkal)

- Hatósági ellenőrzések megerősítése (eszközök fejlesztése)

- Jogsegélyszolgálat felállítása, működtetése

- Képzés, oktatás

- Adatbázis, internetes oldal kialakítása (ismeretterjesztés, kampány)

- „forró drót”